

Remiss av promemorian "En ny funktion för krishantering vid allvarliga driftstörningar i den finansiella sektorns digitala infrastruktur" (Fi2024/00185)

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i promemorian "En ny funktion för krishantering vid allvarliga driftstörningar i den finansiella sektorns digitala infrastruktur". Journalistförbundets remissvar koncentreras till de förslag om sekretess och inskränkningar av meddelarfriheten som presenteras i promemorian.

Bakgrunden till förslaget beskrivs i promemorian på följande sätt: "Inom den finansiella sektorn bedrivs samhällsviktig verksamhet i mycket stor utsträckning av privata företag. Detta samtidigt som den finansiella sektorn under de senaste decennierna genomgått en betydande digitalisering. Genom såväl gällande som kommande lagstiftning ställs krav på de finansiella företagens motståndskraft mot störningar som kan drabba deras digitala infrastruktur. Detta är motiverat eftersom svårigheter hos ett finansiellt företag snabbt kan drabba hela det finansiella systemet, särskilt om företaget i fråga har en systemviktig roll."

I promemorian lämnas förslag på att en ny krishanterande funktion ska inrättas inom Riksbanken. Funktionen kommer att hantera uppgifter från andra myndigheter, men även enskilda företag. I promemorian lämnas förslag om sekretessbrytande bestämmelser.

Det föreslås även en ny sekretessbestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen (OSL), 31 kapitlet 1 a §. Bestämmelsen innebär att sekretess ska gälla för uppgifter om en enskilds affärs- och drifförhållanden som ingår i den krishanterande funktionen och för uppgifter om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med en enskild som ingår i den krishanterande funktionen. Sekretess enligt den nya bestämmelsen ska gälla hos Riksbanken samt hos de övriga myndigheter som ingår i den krishanterande funktionen. Sekretess enligt den nya bestämmelsen ska vidare inskränka den grundlagsfästa meddelarfriheten. Sekretess enligt den nya bestämmelsen för uppgifter om en enskilds affärs- och drifförhållanden ska vara försedd med ett rakt skaderekvisit medan sekretess för uppgifter som avser ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med en enskild som ingår i den krishanterande funktionen ska vara absolut. Sekretessen ska gälla för en uppgift i en allmän handling i högst tjugo år. Sekretess enligt denna bestämmelse ska dock inte gälla hos en domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet.

Enligt Journalistförbundet finns det ett stort insynsintresse avseende de uppgifter som den nya funktionen inom Riksbanken kommer att hantera. Det finns ett legitimt intresse hos journalister och allmänhet att få insyn i vilka faktorer som ligger bakom krissituationer, inte minst när det gäller finansiella kriser som potentiellt kan påverka en stor andel av befolkningen. Samtidigt finns det ett intresse av att skydda vissa uppgifter i syfte att motverka att uppgifterna används för att hitta svagheter i det finansiella systemet. Att den finns ett visst skydd för uppgifter om en enskilds affärs- och drifförhållanden får därför anses naturligt. Journalistförbundet kan däremot inte se att det är motiverat att införa absolut sekretess avseende uppgifter som avser ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med en enskild som ingår i den krishanterande funktionen. Journalistförbundet kan inte heller se att det, mot bakgrund av det stora insynsintresset och risken för korruption, är motiverat att inskränka meddelarskyddet på det sätt som föreslås.

Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget om absolut sekretess i OSL, 31 kapitlet 1 a §, samt förslaget om att den tystnadsplikt som följer av bestämmelsen ska inskränka meddelarfriheten. För det fall att regeringen avser att gå vidare med förslaget tillstyrker Journalistförbundet dock förslaget om att sekretess enligt bestämmelsen inte ska gälla hos en domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet.

Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet